

PRZEGLĄD LEKARSKI

Redakcja: Kraków 9 (Łobzów)
Telefon 3105.

Administracja: ul. Dunajewskiego 2.
Telefon 362.

Konto poczt. Kasy Oszczęd. 813.476.

Rękopisy zwraca się tylko w razie wyraźnego zastrzeżenia. Na rękopiśmie, czytelnie, po jednej stronie pisany, należy z góry podać żadaną liczbę oddruków, których koszt oraz kosztą kłiszy ponosi w całości autor.

ORGAN URZĘDOWY TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO KRAKOWSKIEGO I TÓW. LEK. GALIC., ORGAN ZWIĄZKU POLSKIEGO LEKARZY I PRZYRODNIKÓW W PETERSBURGU, TOWARZYSTWA LEKARZY POLSKICH W KIJOWIE, CHICAGO, DETROIT

CZASOWO ORGAN OBU IZB LEKARSKICH GALICYJSKICH
WYDAWANY CZASOWO TAKŻE W ZASTĘPSTWIE

LWOWSKIEGO TYGODNIKA LEKARSKIEGO
ORGANU TÓW LEKARZY GALICYJSKICH I TÓW. LEKARSKIEGO LWOWSKIEGO

CZASOPISMO LEKARSKIE

ORGAN TOWARZ. LEKARSKICH PROWINCYONALNYCH KRÓLESTWA POLSKIEGO
WYCHODZI CO SOBOTA.

Przedpłatę przyjmują w Krakowie Administracja i Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego, w Warszawie księgarnie Gebethnera i Wolfa, Weidego i Sp., nadto urzędy pocztowe austriackie i niemieckie.

ogłoszenia przyjmuje Administracja. Cena ogłoszeń: 40 halery za wiersz pełnowy lub jego miejsce.

Przedpłata wynosi: kwartalnie 7 kor. 6 marek.

Jeden numer osobno kosztuje 70 hal.

Redaktor główny: Prof. Dr Stanisław Ciechanowski.

Komisja redakcyjna Przewodniczący: Redaktor główny. Członkowie: prof. dr Krzyształowicz, prezes Tow. lek. krak.; Dr W. Damski, wiceprezes Tow. lek. krak. dr A. Akerman, skarbnik Tow. lek., dr B. Wojciechowski, podskarbi komisji; dr Blassberg, prof. dr Browicz, prof. dr K. W. Majewski, prof. dr Rutkowski.

Przewodniczący Podkomisji redakcyjnej w Łodzi Dr S. Sterling (Piotrkowska 111).

DOM ZDROWIA

Konc. przez Wys. c. k. Namieślnictwo
Zakład leczniczy prywatny
w Krakowie
ul. Sienkiewicza 1. — Tel. 67.

W r. 1906 rozszerzony i zasadniczo przekształcony, uległ w r. 1911 dalszemu znacznemu powiększeniu i udoskonaleniu.

Przyjmuje przypadki chirurgiczne, położnicze, ginekologiczne i inne, z wyłączeniem chorób zakaźnych i ciężkich nerwic.

Leczenie sztucznym słońcem górskim.
Prospekty na życzenie

NATURALNA SOL SZPRUDLA
jest jedynie
prawdziwą solą **KARLSBADU**
Zastrzega się przed falsyfikatami

126

161

Zjednoczone firmy DROBNER-KRAKÓW

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Dział medyczny: Plac Szczepański 1. 3. — Telefon 415. — Adres telegr.: Drobneruniwers
poleca

Instrumenty chirurgiczne.

Meble operacyjne.

Kompletne urządzenia lekarskie.

(Nowo urządzona wystawa medyczna na I p.)

Kosztorysy na żądanie.

Kosztorysy na żądanie.

otwarto w Lecznicy Związkowej
w Krakowie, ul. Garncarska 11

EMANATORYUM RADOWE

136

Providoform według Prof. Dra Bechhold'a

(król. instytut dla doświadcz. terapii, Frankfurt n. M.)

nie trujący, bez barwy i woni, nie wywołuje wyprysku, plam etc

161

Providoform

10 X 1 gr. K 2.—

znacznie lepszy i tańszy niż jod!

Piśmiennictwo do dyspozycji.

W Austro Węgrzech i państwach bałkańskich sprowadzać przez Th. Lindner, Wien VIII., Hamerlingplatz 7.

Polecam mój

Chloroethyl

Dr Thilo

z zamknięciami automatycznymi i spiralnymi. odpowiednio do farmakopei austr. VIII., jak najgoręcej.

Fiaszki automatyczne napelnia się na nowo.

Prospekty do rozporządzenia. 89

Mr. C. RAUPENSTRAUCH,
em. aptekarz, WIEDEŃ II., Castellezg. 25.**KRONIKA DENTYSTYCZNA**

Miesięcznik poświęcony wszystkim gałęziom dentystyki, chorobom jamy ustnej, oraz sprawom zawodowym, wychodzi od lipca 1906

pod redakcją

Lekarza-dentysty M. Krakowskiego.

Redakcja i administracja: Warszawa, ul. Rymarska 8.

JODLYSIN LAOKOON

połączenie jodu z peptonem w płynie

1 cem = 20 kropel = 004 jodu

nie rozszczepia się w przewodzie pokarmowym, lecz dopiero w tkankach, wskutek czego nie sprawia zaburzeń w przewodzie pokarmowym.

Jodlysin według badań Prof. Dr Bądzińskiego jest identycznym preparatem z Jodone Robin.

Wskazania: Astma. choroby mięśnia sercowego, zapalenie stawów chron., zapalenie nerek chron. (neph. interstit.), otyłość, marskość wątroby, kiła drugo- i trzeciorzędna, reumatyzm, objawy poluet. degenerat. systemu nerwowego, zaburzenia funkcyj gruczołów wewnętrznego wydzielania, zwapnienie żył.

PEPTOFERLYSIN LAOKOON

Organiczne połączenie żelaza w postaci stężonego rozczynu, który w małej objętości zawiera wielką ilość odżywczej substancji żelazistej.

1 cem = 20 kropel = 001 Fe

Peptoferlysin jest preparatem identycznym z Peptonate de Fer Robin, zawiera jednak 5 razy większą ilość żelaza od ostatniego.

Wskazania: Blednica, niedokrewność, cierpienia maciczne, nerwowość, ogólne osłabienie, rekonwalescencya

SPERMIN LAOKOON

essencja i iniekcye.

Preparaty identyczne z Spermin Poehl.

Wskazania: Alkoholizm, zwapnienie żył, zapalenie stawów zniekształcające, blednica, drgawki porodowe choroby serca, histerya, influenza, podagra, spadek sił przed i po operacyach, zapalenie płuc, uwiad starezy neuralgia, neurastenia, zapalenie nerek, psoriasis. choroba angielska, reumatyzm przewlekły, róża, skorbut, kiła tabes i inne schorzenia stosu pacierzowego, gruźlica, tyfus, chroniczne i ostre zatrucia, impotencya.

MAMMID LAOKOON

pastylki à 0.3 i iniekcye.

Wskazania: Włókniaki i krwotoki macicy, dolegliwe miesiączkowanie, zapalenie błony śluzowej macicy.

Fabryka chemiczna LAOKOON, Lwów.

Prospekty i wzory darmo i oplatnie.

217

PRZEGLĄD LEKARSKI

ORGAN TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO KRAKOWSKIEGO, TOWARZYSTWA LEKARZY GALICYJSKICH, ZWIĄZKU POLSKIEGO LEKARZY I PRZYRODNIKÓW W PETERSBURGU, TOWARZYSTW LEK. POLSK. W KIJOWIE, CHICAGO I DETROIT, CZASOWO ORGAN OBU IZB LEKARSKICH GALICYJSKICH, WYDAWANY CZASOWO TAKŻE W ZASTĘPSTWIE »LWOWSKIEGO TYGODNIKA LEKARSKIEGO« ORGANU TOWARZYSTWA LEKARZY GALICYJSKICH I TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO LWOWSKIEGO, ORAZ »CZASOPISMO LEKARSKIE« ORGAN TOWARZYSTW LEKARSKICH PROWINCYONALNYCH KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Redaktor główny: Prof. Dr Stanisław Ciechanowski.

Z krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Badania nad dermatografią

podał

Dr Hadryan Demianowski.

(Ciąg dalszy).

Jak więc widać z przytoczonego piśmiennictwa, traktującego o dermatografii, przeważna część autorów przyznaje dermatografii znaczenie nader małe, albo odmawia go zupełnie. Mnie się zdaje jednak, że stanowisko to nie jest słuszne. Większość prac utoyka w dwu kierunkach. Pierwszym byłby brak jednolitej metody u większej liczby autorów, co nie daje możliwości porównania wyników ze sobą. Drugą wadą jest niedostatecznie metodologiczne obrobienie uzyskanego materiału.

Co się tyczy braku jednolitości metody, to warunkowany on jest: a) brakiem jednolitego narzędzia, którym drażnimy skórę, b) różnorodnością nacisku wywartego na skórę, c) brakiem jednolitej okolicy ciała, którą drażnimy, d) różnorodnością określeń uzyskanego wyniku.

Narzędziem najczęściej używanym jest główka lub ostrze szpilki, rączka do pisania, paznokieć i t. d. Różnorodność wywartego nacisku, zawsze mocno indywidualna, nawet u tego samego badacza, tem różnorodnym ulega wahaniom u różnych badaczy.

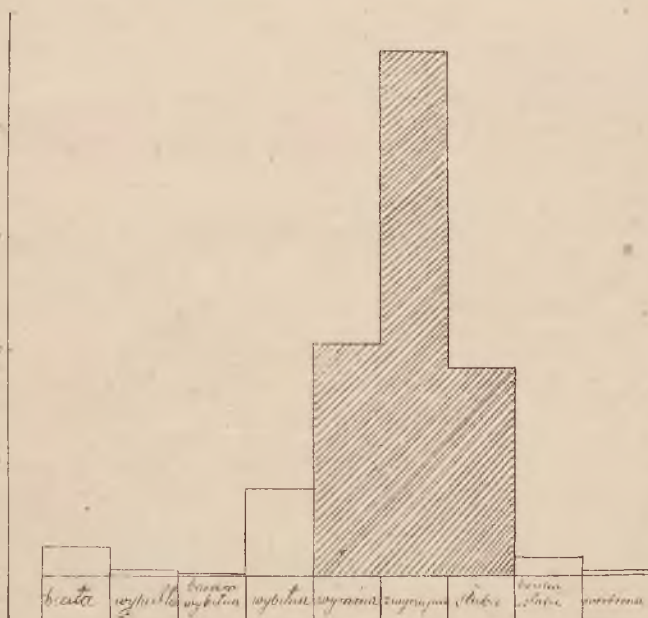
Jak widzieliśmy powyżej, nie jest to rzeczą obojętną, czy drażnimy skórę na piersiach, plecach, brzuchu, czy na kończy-

nach. Nieraz jeden i ten sam postrzegacz zależnie od okoliczności drażni skórę raz na piersiach, drugi raz na plecach, a wyznik wpisuje pod tą samą rubryką.

Co się zaś tyczy określenia uzyskanego wyniku, to to największym ulega wychyleniom. Poza wprowadzonymi przez jednych bardziej stałymi określeniami, jak »dermographia elevata«, »alba«, »rubra«, »dolorosa« i t. d., inni określają nasilenie, jak zwyczajna, wyraźna, wybitna, słaba. Tutaj różnice w określeń dochodzą do maximum: to, co u jednego jest wyraźnym, u drugiego może być wybitnym, u innego znowu zwyczajnym.

Rzeczą jest łatwo zrozumiałą, że podobny skrajny brak jakiegokolwiek wspólnej metody nietylko w stosowaniu bodźca, ale i w określeń otrzymanego wyniku, prowadzić musi do chaosu, a wyniki uzyskane przez poszczególnych autorów mogą mieć tylko znaczenie dla nich samych, ale w żaden sposób nie dadzą się ze sobą porównywać. Gdybyśmy, nie znając termometru, chcieli badać ciepłość u chorych raz w fałdach skóry, to znowu na powierzchni lub w ustach; dotykając ciała raz dłonią, a raz grzbietem ręki, a otrzymane wrażenie określilibyśmy: jest gorączka lub jej niema, jest mała lub znaczna; gdybyśmy wreszcie przeprowadzali nasze badania raz rano, a raz wieczorem lub w południe, to porządkując wyniki i porównując je ze sobą znaleźlibyśmy się w tem samym położeniu, w jakim znajdujemy się teraz z naszą znajomością dermatografii. A przecież nie odmówimy gorączce olbrzymiego znaczenia w dyagnostyce chorób wewnętrznych. Trzeba by się więc postarać o jednolitą metodę, która by była stosowana przez większą liczbę obserwatorów, a która by wykluczała wymienione powyżej braki. Dopiero, gdyby przy zastosowaniu takiej metody nie uzyskano wyników dodatnich, możnaby odmówić dermatografii znaczenia rozpoznawczego objawu klinicznego.

Druga wada dotyczy obrabiania otrzymanego materiału według wymogów metod statystycznych. Skorelowanie jakiegoś objawu z jednostką chorobową nie jest wystarczające dla powiązania ich z sobą w przyczynową lub współzależną zależność. Jeżeliśmy n. p. przy padaczce zauważyli dermatografię wypukłą, to musimy odpowiedzieć jeszcze na następujące pytania: 1) w ilu przypadkach padaczki była dermatografia wypukła, 2) w ilu przypadkach bez padaczki była dermatografia wypukła, 3) w ilu przy-

Dementia praecox.

Katatonias.

padkach padaczki nie była dermatografia wypukłą, 4) w ilu przypadkach bez padaczki nie była dermatografia wypukłą.

Dopiero wynik, poparty powyższym rozumowaniem, nabiera znaczenia ściśle naukowego.

II.

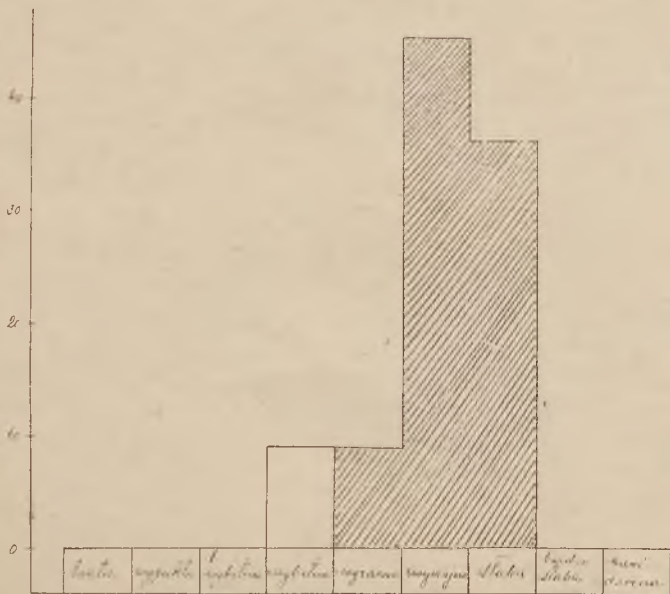
Mając w r. 1914 do rozporządzenia materiały Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, a korzystając z wielkiej liczby chorych, postanowiłem poddać go badaniom w kierunku dermatografii. Za podjęciem tej pracy przemawiał przede wszystkim sam rodzaj chorych (choroby umysłowe), który budził pewne nadzieje wyniku dodatniego, wreszcie możliwość poczynienia wielkiej ilości obserwacji, co na błąd osobniczy obserwatora wpływa zawsze bardzo łagodząco.

Chcąc o ile możności postępować jednolicie, trzymałem się stale następującego programu:

1. Drażniłem skórę zawsze na piersiach.
2. Jako narzędzia, którym drażniłem, używałem tępego końca linealu kranimetru (równocześnie robiłem pomiary antropometryczne)
3. Wynik dermatografii określałem: dermatografia wypukła, bardzo wybitna; wybitna, bardzo biała, biała, wyraźna, zwyczajna, słaba, bardzo słaba, niewidoczna.

Dementia paranoides

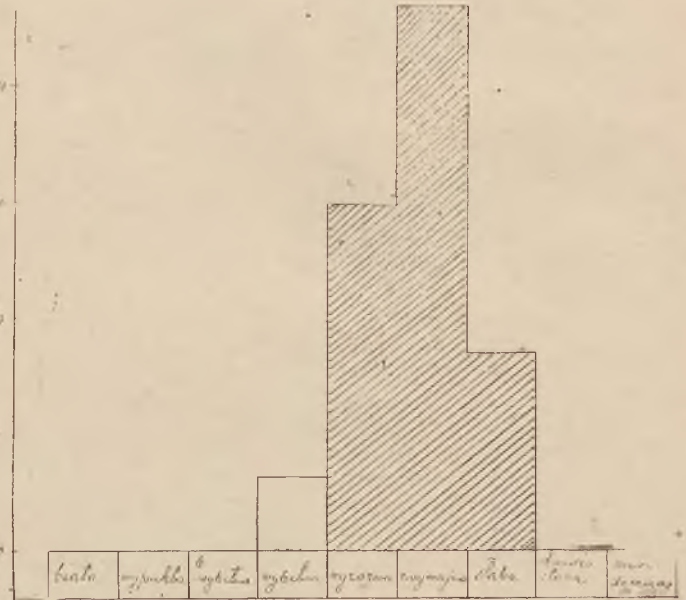
Hebephrenias

Kiedy mowa o dermatografii wypukłej, bardzo wybitnej, wybitnej, wyraźnej, zwyczajnej, słabej i bardzo słabej, miałem zawsze na myśli dermatografię czerwoną.

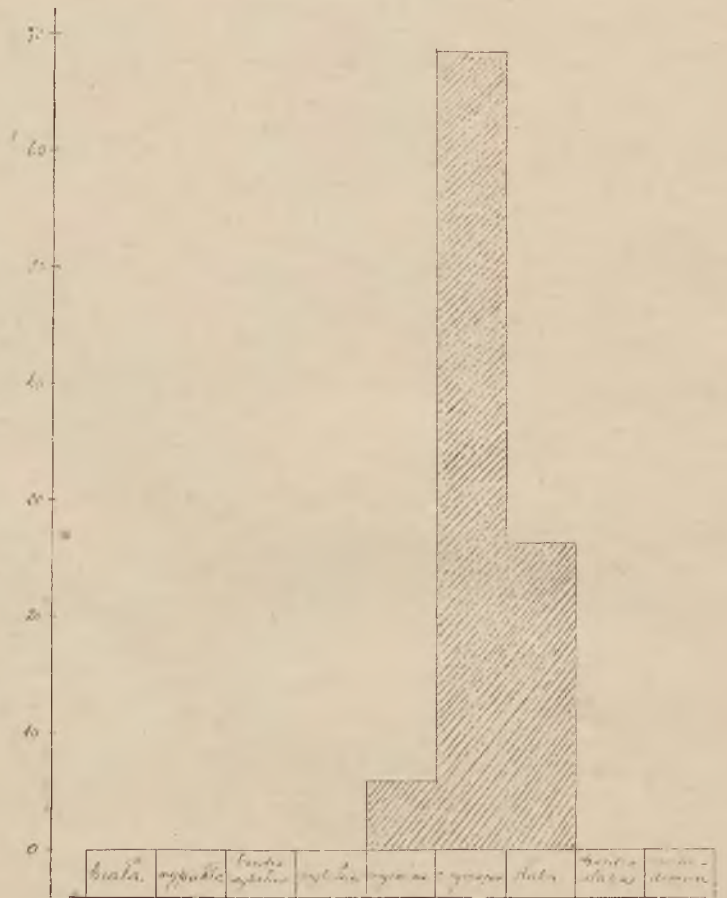
Materiał chorych, podzielony według płci, podzieliłem jeszcze na ludność tubyliczą i żydów. Do przeprowadzenia tego podziału nakłonił mię znany fakt, że ludność żydowska jest niezwykle podatna do pewnych schorzeń układu nerwowego (choroba Tay-Sachsa, histerya, kurcz torsyjny).

Po przeprowadzeniu tego podziału otrzymałem cztery grupy:

katolicy	{	mężczyźni	671
		kobiety	265
żydzi	{	mężczyźni	136
		kobiety	73
		Razem	1145

Psychosis mania simplex

Dementia senilis

Ogółem.

	Dementia praecox	Katonia	Dementia paranoides	Hebephrenia	Psychosis man. depr.	Dementia senilis	Paralysis progressiva	Epilepsia	Imbecillitas	Idiotismus	Alcohol. chronicus	Hysteria	Degen. mentalis	Morbus Basedowi	Paranoia	
D. wypukła	4 0.5	1 1.2						1 0.8								5 0.44
D. bardzo wybitna	3 0.4															3 0.26
D. wybitna	59 7.8	9 11.1	2 6.4	1 9.0	3 6.4		4 4.4	13 10.7	3 6.5	1 7.1						83 7.25
D. bardzo biała	1 0.1															1 0.09
D. biała	20 2.6	3 3.7					1 1.1	5 4.1			1 3.3					27 2.36
D. wyraźna	156 20.7	17 20.9	7 22.5	1 9.0	14 29.8	1 5.3	20 22.2	29 23.9	9 19.6	3 21.4	9 30.0	1 11.1	3 27.3	1 100.0	2 50.0	248 21.66
D. zwyczajna	352 46.7	27 33.3	16 51.6	5 45.5	22 46.8	13 68.4	46 51.1	49 40.5	24 52.2	7 50.0	15 50.0	8 88.9	5 45.4			541 47.25
D. słaba	140 18.5	22 27.1	6 19.3	4 36.4	8 17.0	5 26.3	19 21.1	22 18.2	10 21.7	2 14.3	5 16.7		3 27.3		2 50.0	216 18.66
D. bardzo słaba	15 1.9	2 2.4						1 0.8		1 7.1						17 1.48
D. niewidoczna	3 0.4							1 0.8								4 0.35
	753	81	31	11	47	19	90	121	46	14	30	9	11	1	4	1145

Co dotyczy rozpoznania klinicznych, to, ponieważ chorych somatycznie, leczonych na infirmary, wyłączyłem z badania, uwzględniałem tylko rozpoznania psychiatryczne i w kilku poszczególnych przypadkach także rozpoznania neurologiczne (mb. Basedowi). Rozpoznania odpisywałem z historii chorób. O ile w poszczególnych przypadkach rozpoznanie było kilkakrotnie nawet zmienione, to przyjmowałem ostatnie za prawdziwe. Co dotyczy otępienia wczesnego, to tylko w pewnym stosunkowo niedużym odsetku było ono zróżnicowane co do trzech zasadniczych form tego cierpienia: katonia, hebephrenia i dementia paranoides. (Na 753 przypadki otępienia wczesnego tylko 81 było rozpoznanych, jako katonia, 31 dementia paranoides i 11 hebephrenia). W rubryce dementia praecox (patrz tablice) umieszczałem wszystkie przypadki otępienia wczesnego, a więc tak te, które ze względu na subtelniejszą dyagnozę umieszczałem potem w rubrykach: katonia, hebephrenia, dementia paranoides, jak i przypadki, rozpoznane z grubsza tylko jako dementia praecox.

Niektóre cierpienia w bardzo małej liczbie chorych umieściłem w tablicach tylko dla całości obrazu, nie przywiązując jednak do otrzymanych wyników żadnej wagi.

Nie jasnym jest również rozpoznanie niedostatecznego rozwoju umysłowego, umieszczonego w tablicy pod nazwą imbecillitas i idiotismus. Wiadomą jest rzeczą, że niedostateczny rozwój umysłowy, objęty przez Kraepelina zbiorową nazwą oligofrenii, nie jest jednostką kliniczną, nie jest rozpoznaniem tego rodzaju, jak porażenie postępowe lub choćby nawet otępienie wczesne (schizophrenia). Jest to tylko rozpoznanie psychologiczne tych przypadków, gdzie rozwój umysłowy został wstrzymany przez jakiegokolwiek przyczyny, działające z wewnątrz lub z zewnątrz. Przyczynami, działającymi z wewnątrz, poza wadami rozwojowymi, może być cały szereg najrozmaitszych cierpień, które wystąpiły u danego osobnika przed dojściem do zupełnego rozwoju umysłowego. Rozpoznanie imbecillitas czy idiotismus nie nam nie mówi o naturze tych cierpień, które mogą być nie tylko schorzenia układu nerwowego ośrodkowego (hydrocephalus, sclerosis tuberosa itd.), lecz także zaburzenia w przemianie materii (rhachitis), a nawet choroby umysłowe w wieku dziecięcym. A przecież właśnie te cierpienia mogą wywierać rozmaity wpływ na powstawanie der-

mografii, gdy rozpoznanie głupowatości (idiotyzmu) ma znaczenie poślednie.

Przechodząc teraz do omówienia szczegółowego po dokładnym rozejrzeniu się w tablicach, pierwszą rzeczą, wpadającą w oczy, jest stosunkowo bardzo duży procent dermografii, określanej przezemnie jako dermografia zwyczajna. Przy zestawieniu ogólnem wynosi ona 47.25%. Dwie graniczne grupy stanowią dermografia wyraźna około 21.66% i dermografia słaba 18.86%. Jeżeli te trzy grupy złączymy w jedną, gdzie przejścia w jedną czy drugą stronę zawsze jednak uważać możemy tylko za fizjologiczne wahania natężenia, otrzymamy bardzo wysoki odsetek, bo 87.77% czyli przeszło $\frac{6}{7}$ wszystkich spostrzeżeń.

Dermografia wybitna stanowi za ledwie 7.25%. Jeszcze rzadsza jest dermografia biała 2.36%. Dermografię bardzo wybitną udało mi się otrzymać tylko w 3 przypadkach, co stanowi za ledwie 0.26%. Nieco częściej była dermografia bardzo słaba 1.48%. Nie otrzymałem żadnej dermografii w 4 przypadkach, co stanowi 0.35%.

Dermografia wypukła była obecna tylko 5 razy czyli w 0.44%.

Uwzględniając równocześnie różnice narodowościowe, da się naogół zauważyć, że u mężczyzn żydów dermografia zwyczajna w odsetkach przewyższa ten rodzaj dermografii u mężczyzn katolików na niekorzyść dermografii wyraźnej i słabej. Wybitniejszych różnic niema, a o ile jakie się trafiają, to dadzą się usprawiedliwić nierównie mniejszą liczbą obserwacji u ludności żydowskiej.

Różnice płciowe, gdzie chodzi o większą liczbę chorych, są minimalne.

Zamieszczone rysunki przedstawiają stosunek procentowy rozmaitych rodzajów dermografii przy równoczesnym uwzględnieniu rozpoznania klinicznego. Widzimy, że w każdym cierpieniu olbrzymią większość stanowi dermografia zwyczajna łącznie z wyraźną i słabą bez większych różnic przy poszczególnych rozpoznaniach. Najbardziej nas interesująca dermografia wybitna występuje stosunkowo dość równomiernie przy wszystkich cierpieniach (o ile odpowiednią liczbą spostrzeżeń), nie przekraczając jednak ogółem nigdy 11.1%. Trzy tylko cierpienia zdają się być upośledzone co do dermografii, a mianowicie

otępienie starcze i przewlekły alkoholizm, gdzie jej brak zupełnie, oraz porażenie postępujące o stosunkowo małym odsetku 4-4%. Przyczyna prawdopodobnie leży w zmianach chorobowych ścian naczyń. Jak wiadomo, wszystkie te trzy cierpienia przebiegają ze schorzeniem naczyń.

Streszczając wszystko, możemy powiedzieć, że otrzymane przez nas wyniki nie pozwalają w żadnym razie przyznać dermatografii przy dzisiejszym stanie jej badania jakiegokolwiek znaczenia rozpoznawczego w dyagnostyce chorób umysłowych. We wszystkich cierpieniach umysłowych występowała dermatografia w olbrzymiej większości jako dermatografia zwyczajna z fazylogicznymi wahaniami w kierunku wyraźnej i słabej. Dermatografia natomiast, odbiegająca od normy, w nikomej tylko liczbie przypadków obecna, nie wykazywała wybitniejszej różnicy w żadnym kierunku dla żadnego cierpienia.

Jak już wspomniałem, wydanie sądu tego rodzaju jest tylko warunkowe i musi odnosić się tylko do dzisiejszej metody badania objawu.

Z doskonaleniem się każdej dziedziny nauk przyrodniczych związany jest moment ograniczania z czasem metod opisanych przez zastępowanie ich metodami, pozwalającymi dane zjawisko przedstawić liczbą, innymi słowy zmierzyć. Mamy termometr, perymetr, dynamometr, mamy odczyn ilościowe białka czy cukru; gdzie brak odpowiedniej metody, pozwalającej nam niejako zmierzyć dane zjawisko, tam wyniki naszych badań są niepewne i bez wartości.

(Dokończenie nastąpi).

Oceny i sprawozdania.

Prof. J. Hirschberg: *Geschichte der Augenheilkunde*. Tom III. Rozdział 18. Polscy okuliści IX stulecia.

W swem dużym dziele p. t. »Historia okulistyki« poświęca Hirschberg jeden rozdział okulistyce polskiej. We wstępie zaznacza, że szczegółowe dane, odnoszące się do życiorysów i dzieł naukowych polskich okulistów, zawdzięcza prawie w całości Wicherkiewiczowi, z którym łączyła go bliska przyjaźń i jego też pamięci ten rozdział swego dzieła poświęca. Dzieje okulistyki polskiej przedstawione są dosyć wyczerpująco i z widoczną zyczliwością. Autor omawia po kolei losy okulistyki, t. j. działalność wybitnych okulistów i rozwój okulistycznych zakładów w trzech głównych środowiskach nauki polskiej, w Warszawie, we Lwowie i Krakowie. Więcej miejsca poświęca życiorysom Wiktora Szokalskiego, Józefa Talki, Lucyana Rydla, Emanuela Macheka i Bolesława Wicherkiewicza.

W tekście znajdujemy trzy portrety: Szokalskiego, Gepnera (starszego) i Wicherkiewicza. Historia kończy się na wspomnieniu pośmiertnym o Wicherkiewicz, którego wielkie zasługi około podniesienia okulistyki polskiej podnosi Hirschberg w bardzo gorących wyrazach. K. W. M.

Notatka słownikowa

prof. Browicza.

obcy komórce, zellfremd.
zespół komórkowy, Zellverband (syncytium).
gorączka kleszczowa, Zeckenfieber.
przechowywacz, Zwischenträger (wirt).
komórka śródmiąższowa, Zwischenzelle.
treść, zawartość, ilość (n. p. białka), Gehalt.
pylica żelazista płuc, pneumokoniosis siderotica.
ziarenkowiec płucny, pneumococcus.
choroba pyłkowa, Pollenkrankheit.
nerwica serca, phrenocardia.
moczenie fosforanami (jak moczenie krwią), phosphaturia.
moczenie pentozami, pentosuria.
zadrażnienie otrzewnej, peritonismus.
gronkowica (krwi), staphylohaemia.
komórka zapyłona, Staubzelle.
wznośność, Steigkraft.
zniecieruchomienie strzemięcia, Stapesankylose.
kurcz wyprostny, Streckkrampf.
powolowy, potarczynny, strumipriv. 13.

Wiadomości bieżące.

Z Towarzystwa lekarzy galicyjskich. Prof. Dr Antoni Mars testamentem z dnia 18. grudnia 1917 legował Towarzystwu lekarzy galicyjskich sumę 3.000 (trzy tysiące koron), które mają być dołączone do funduszu Jego imienia, przeznaczonego na wsparcia wdów i sierót po lekarzach.

Kraków. Ze składki na wieniec na trumnę ś. p. prof. Dr Glińskiego złożył korpus oficerski i grono urzędników c. i k. szpitala garnizonowego Nr 15, w którym ś. p. Gliński pełnił służbę wojskową, jako prosektor, kwotą 896 koron do rąk redaktora »Przeglądu lekarskiego«, a z przeznaczeniem na fundusz imienia Zmarłego.

— W Rzeszowie odbyło się 24. VIII. zebranie kolegów z Rzeszowa i okolicy dla uczczenia jubileuszu 50-letniej pracy lekarskiej Dr Anama Zagórskiego, b. oficera wojsk polskich powstańców w r. 1863. Redakcja »Przeglądu lekarskiego« przesała czcigodnemu Jubilatowi ze swej strony życzenia.

Warszawa. Zjazd w sprawie higieny gmin urządzi Warszawskie Towarzystwo higieniczne w d. 21—23 września b. r.

Z różnych stron. Austriackie ministerstwo sanitarne weszło w życie. Ministrem został prof. Dr Horbaczewski (dotychczas minister »bez teki«). Z Galicyi mianowani zostali koncepcjami ministerstwa lekarz powiatowy Dr Emil Barański i sędzia Dr Starosolski, natomiast nikt z Galicyi nie został powołany na żadne wyższe stanowisko, to jest ani szefa sekcji (których jest 4), ani radcy sekcyjnego, ani nawet radcy ministeryalnego. Wobec tego nie trudno przewidzieć, jak będzie przez to ministerstwo traktowana Galicya.

— Rada m. Kolonii postanowiła pobudować w obwodowych, zdrowszych częściach miasta domki 2—4-pokojowe z ogródkami dla niezamożnych chorych na gruźlicę.

— W Szczecinie otwarto w r. 1915 miejski szpital dla chorych na gruźlicę, pełniący równocześnie rolę sanatorium ludowego, oddziału szpitalnego dla gruźliczych i schroniska dla nieuleczalnych suchotników. Osiągnięto to w ten sposób, że szpital (liczący obecnie 164 łóżek) dzieli się na małe, do 25 łóżek liczące, »stacje«, umożliwiające odpowiedni podział chorych. (»Tuberkulosekorespondenz« Nr 8).

Zmarli: Dr Konstanty Karwowski, naczelny lekarz szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie, w 84 r. ż. W Akademii medyko-chirurgicznej warszawskiej był przez dwa lata pomocnikiem dyrektora kliniki chirurgicznej. Oprócz drobniejszych prac ogłosił »Rys zasad chirurgii wojennej« (Warszawa 1863).

Redakcja otrzymała. Stefanowski: Experimentelle Untersuchungen über degenerative und atrophische Zustände an der quergestreiften Muskulatur. Warschau 1918. — Gabryszewski: Zakopane na przełomie. Sprawozdanie lekarza klimatycznego, przedłożone komisji klimatycznej. Zakopane 1918.

Odpowiedzialny redaktor:

Prof. Dr Stanisław Ciechanowski.

Nadesłane.

Najlepsze skutki w niezżytach żołądka i pęcherza, jakoteż dróg oddechowych. 305

Prospekty roszycia na żądanie Brunnen-Unternehmung Krondorf bei Karlsbad lub też Generalna reprezentacja dla Galicyi i Bukowiny, Kraków, Genteka 48, Lwów, Sykietaska 51.

Dr JAN FRĄCZKIEWICZ

Prymaryusz Szpitala OO. Bonifratrów,

ordynuje, jak dawniej, od 11—12 i od 3—5.

137 Kraków, Straszewskiego 26. Telefon 1084.

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie.
do L. 2418/2/I.

KONKURS

na posadę lekarza kolejowego w Samborze.

W Samborze jest do obsadzenia posada lekarza kolejowego dla okręgu Sambor, który obejmuje przestrzeń linii kolejowej Lwów-Sambor, Sianki od km 74.6—112.67 ze stacyami Sambor, Waniowice, Stary Sambor, Terszów, Spas, Busowisko i Strzyłki Topolnica wraz z personelem kolejowym tej przestrzeni podległym urzędowi ruchu w Samborze i Seceyi konserwacyi Lwów, II.

Początkowe honorarium wynosi rocznie 2000 K słownie dwa tysiące koron i fiakrowe 200 koron. W czasie wojny otrzymuje lekarz kolejowy odpowiedni dodatek drożyzniany i 50% podwyższenie fiakrowego.

Kandydaci muszą być poddani austriacy i mieć dyplom doktorski uniwersytetu austriackiego. Podania wnoszą do 15. września 1918 do Dyrekcji kolei państwowych we Lwowie i dołączyć metrykę chrztu względnie urodzenia, dyplom doktorski i świadectwo lekarza naczelnego Dyrekcji kolejowej o stanie zdrowia, specjalnie o normalnem rozpoznawaniu barw, jakoteż podać przebieg do tychczasowy życia i studyów lekarskich, jak również, czy petent ma inną stałą posadę, jakie pobiera wynagrodzenie i czy ma prawo do emerytury. Kandydaci mają także dołączyć oświadczenie, że w razie nadania im posady lekarza kolejowego, w przyszłości przyjmą stałe posady tylko za zezwoleniem c. k. Dyrekcji kolei państwowych.

Lwów, dnia 14. sierpnia 1918.

250

C. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie.

WYDZIAŁ KRAJOWY.
LW. 59.879.

Lwów, 31. lipca 1918.

KONKURS.

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim rozpisuje niniejszem Konkurs na posadę Dyrektora kraj. Zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie kolo Krakowa.

Podania należy wnosić do Wydziału krajowego we Lwowie w terminie do dnia 30. września 1918 załączając do nich:

- 1) metrykę urodzenia,
- 2) świadectwo przynależności,
- 3) dyplom doktora wszech nauk lekarskich, uzyskany na jednym z uniwersytetów Monarchii austriacko-węgierskiej,
- 4) opis życia.

Pierwszeństwo będą mieli kandydaci, którzy wykazają się pracami naukowymi na polu psychiatrii z znajomością administracyi zakładów leczniczych dla umysłowo chorych.

Z posadą powyższą złączone są następujące pobory:

- 1) płaca roczna 6.400 (sześć tysięcy czterysta Koron),
- 2) dodatek funkcyjny rocznie 1.000 (jeden tysiąc Koron),
- 3) prawo do wojennego dodatku drożyznianego, wahaającego się — stosownie do stosunków rodzinnych — od kwoty 1.488 K do 4.740 K rocznie,
- 4) prawo do dwóch datków pięcioletnich i jednego trzyletniego, każdy po 800 (ośmset) Koron rocznie,
- 5) prawo do bezpłatnego mieszkania w naturze wraz z oświetleniem i opałem według ustalonego deputatu w oddzielnym budynku Zakładowym.

251

Fabryka przetworów leczniczych Eugeniusza Matuli

w Radomyślu Wielkim poleca własne przetwory:

Kamphenol Prof. Dra Chlumsky'ego. Znakomity antyseptyk przy róży, ropowicach, ropniakach, czyrakach, przetokach gruźliczych i t. p. Cena flaszki Kor 5.—

Pilulae medic. Matula. Pilulae natr. arsenic. comp. Każda pigułka zawiera: Natr. arsenic. 0.0005 Ferr. protokol. 0.05. Chinin. hydr.-Calc. glycerin. phosphor. Extr. Colae spis. aa 0.03. Extr. nucis vom 0.005. Pulvis rhei q. s. Pigułki te są otoczone cukrem. Cena za flakon o 100 pig. Kor. 6.— Wydaje się jedynie na przepis lekarski.

Ferrophosphat (Syr. ferr. mangan. hypophosphor. comp.)

w działalności identyczny z syr. Fellowa, Dra Eggera itp.

Nieoceniony lek krzepiący w przypadkach niedokrewności, w cierpieniach narządu nerwowego, krzywicy, neurastenii, itp. Zawiera: Żelazo, mangan, wapień, potas, chininę, fosfor, strychninę, kwas i sole podfosforowe rozpuszczone w syropie. Skład chemiczny podany na każdej flaszce. Ferrophosphat MATULI wydaje się jedynie w aptekach na przepis lekarski. Cena za flakon Kor 3.— Sposób użycia: 2—3 razy dziennie łyżeczkę od kawy w 1/4 szklanki wody. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Sapomenthol. (Maść Sapomentholowa).

207

Zawiera ciała lotne jak: Olejki eteryczne, kamforę, amoniak, alkohol, mentol itp., które przetrawiane na gorąco w maszynach parowych z mydłem, dają jednolitą masę, łatwo, dokładnie wcieralną. W użyciu przyjemny, o miłej woni. Działa znakomicie w bólach gośćcowych różnych postaci, osobliwie w gościec mięśniowym, postrzale, rwie kulszowej, nerwobólach itp. W działaniu szybki i często pewny nawet w wypadkach, gdy inne leki skutku nie wywierały. Skuteczność Sapomentholu stwierdzają liczne poświadczenia lekarskie, jakoteż badania, wykonane na klinice wiedeńskiej na oddziale III. Sposób użycia: Odpowiednie części ciała naciera się silnie, poczem owija wata lub flanelą. Do nabycia we wszystkich aptekach, po cenie za mały słoik Kor. 2.40, za duży Kor. 9.— Tylko w oryginalnych słoikach. Dozwolony w cesarstwie rosyjskiem przez zatwierdzenie Rady Lekarskiej i Ministerium spraw wewnętrznych w Petersburgu.

Powyższe przetwory są do nabycia we wszystkich aptekach. — Główny skład w aptece WP. Konstantego Wiszniewskiego w Krakowie.

Uprasza się celem otrzymania wyrobu właściwego, przepisując, używać zawsze formułki: original. Matula. Nazwy, marka, ochronna i opakowanie prawnie zastrzeżone. Broszury i próbki dla Panów Lekarzy darmo i oplatnie przesyła Laboratorium i Fabryka przetworów farmaceutycznych EUGENIUSZA MATULI w Radomyślu Wielkim.

T re ś ć:

Dr H. Demianowski: Badania nad dermatografią . . .	str. 241	Wiadomości bieżące	str. 244
Notatka słownikowa	str. 244	Ogłoszenia.	

ZAKŁAD WODOLECZNICZY I SANATORYUM

Dra KUPCZYKA
specjalisty chorób nerwowych
Kraków, Szujskiego l. 9—11. Tel. 1295.

Wskazania: Choroby nerwowe, żołądka i jelit, niedokrwistość, skaza moczanowa, cukrzyca, otyłość, ogólne osłabienie, choroby serca i naczyń krwionośnych 152

DOSTAWCĄ SZPITALI KRAJOWYCH

STANISŁAW BARAN

BYŁY WSPÓŁPRAC. I ZASTĘPCA FABRYKI INSTRUMENTÓW CHIRURGICZNYCH
J. JODŁOWSKIEGO W WARSZAWIE

otworzył

215

MAGAZYN INSTRUMENTÓW LEKARSKO-NAUKOWYCH KRAKÓW, RYNEK GŁ. L. 7.

Poleca:

Wszelkie współczesne, tylko pierwszej jakości instrumenta chirurgiczne. — Sterylizatory z jednej sztuki metalu bez szwu. — Sprzęty operacyjne i szpitalne. — Przyrządy leczniczo-elektryczne.

Wszelkie przybory do celów leczniczych i pielęgniarских.

Główne źródło do zaopatrzenia się we wszelkie przybory lekarskie.

Ceny dla JW. Panów Lekarzy odpowiednio niższe. — Obsługa fachowa.

Oferty i kosztorysy na żądanie.

UWAGA. Wszelkie instrumenta i meble lekarskie używane kupuję, płacę najwyższe ceny, zamieniam na nowe i przyjmuję w komis!

Sanatorium dla chorób piersiowych

Dra K. DŁUSKIEGO W ZAKOPANEM.

122

Stale otwarte. — Przyjmuje pacjentów.